

Συμβουλές για την προώθηση της ανάπτυξης του λόγου και της ομιλίας

- ▶ **Χρησιμοποιείτε ψιλή και τραγουδιστή φωνή.** Βοηθάει στο να αποσπάσετε και να διατηρήσετε την προσοχή του μωρού σας, ενώ μιλάτε.
- ▶ **Παίξτε με τους ήχους.** Φανείτε αστείοι κατά την διάρκεια του παιχνιδιού και δημιουργήστε ήχους που να ταιριάζουν στο παιχνίδι που κάνει το παιδί εκείνη την στιγμή.
- ▶ **Χρησιμοποιείτε εκφράσεις προσώπου και χειρονομίες** για να δώσετε νόημα στην επικοινωνία με λέξεις.
- ▶ **Περιγράψτε τις δράσεις σας** καθώς ντύνετε, ταΐζετε και κάνετε μπάνιο το παιδί σας. Ο συνδυασμός λέξεων με καθημερινές δραστηριότητες είναι ένας καλός τρόπος για την ανάπτυξη του λόγου.
- ▶ **Ενθαρρύνετε την αμφίδρομη επικοινωνία.** Όταν το παιδί σας επικοινωνεί με εσάς χρησιμοποιώντας ήχους, λέξεις ή χειρονομίες, φροντίστε να ανταποκριθείτε και να δημιουργήσετε μία «συζήτηση» μαζί του.
- ▶ **Διαβάστε με το παιδί σας.** «Διάβασμα» μπορεί να σημαίνει και την περιγραφή των εικόνων χωρίς την οπτική ακολουθία των γραπτών λέξεων. Διαλέξτε βιβλία με μεγάλες και χρωματιστές εικόνες και ενθαρρύνετε το παιδί σας να δείξει και να ονομάσει οικεία αντικείμενα.
- ▶ **Αναπτύξτε το λεξιλόγιο του παιδιού σας** με βάση τις λέξεις που ήδη γνωρίζει. Για παράδειγμα, εάν το παιδί σας πει «σκύλος», μπορείτε να πείτε «Ναι, είναι ένας μεγάλος σκύλος!».
- ▶ **Επαναδιατυπώστε τις φράσεις του παιδιού σας.** Εάν το παιδί σας κάνει κάποιο συντακτικό λάθος κατά την ομιλία, ανταποκριθείτε και απαντήστε λέγοντας του ξανά την φράση με την σωστή σύνταξη. Αυτό τα βοηθάει να κατανοήσουν σωστά την προφορά και την γραμματική. Για παράδειγμα, εάν το παιδί σας πει «Σκυλί μεγάλο», θα ανταποκριθείτε και θα πείτε «Ναι, το σκυλάκι είναι μεγάλο».

Οι δύο Τύποι Επικοινωνιακών Δεξιοτήτων

Από την γέννηση κιόλας, τα μωρά αρχίζουν και αναπτύσσουν δύο επικοινωνιακές δεξιότητες που θα συνεχίσουν να χρησιμοποιούν και να εξελίσσουν καθ' όλη την διάρκεια τις ζωής τους:

- **Αντιληπτική επικοινωνία** είναι η ικανότητα να λαμβάνεις και να κατανοείς ένα μήνυμα από ένα άλλο άτομο. Τα μωρά επιδεικνύουν αυτήν την δεξιότητα με το να στρέφουν το κεφάλι τους προς το μέρος που ακούγεται η φωνή σας και να ανταποκρίνονται σε απλές εντολές.
- **Εκφραστική επικοινωνία** είναι η ικανότητα να μεταφέρεις ένα μήνυμα σε ένα άλλο άτομο μέσα από ήχους, σήματα, λόγο ή γραφή. Κλάμα, μπαμπάλισμα και χρήση της γλώσσας του σώματος είναι παραδείγματα πρώιμων εκφραστικών δεξιοτήτων των βρεφών.

Η Pathways.org ενθαρρύνει γονείς και επαγγελματίες υγείας, μέσα από ΔΩΡΕΑΝ εργαλεία και πηγές, να μεγιστοποιήσουν την κινητική, αισθητηριακή και επικοινωνιακή ανάπτυξη του παιδιού.

friends@pathways.org

www.pathways.org

Ελεύθερη χρήση.

ΝΑ ΜΗΝ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΕΙ ΑΛΛΑΓΗ.
Η PATHWAYS.ORG ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ.

Για οποιαδήποτε αναφορά οποιουδήποτε μέρους αυτού του υλικού χρειάζεται αδειοδότηση από την Pathways.org. Το υλικό παρέχεται δωρεάν. Καμία χρέωση και κανένα ποσό δεν θα σχετίζεται με το υλικό της Pathways.org χωρίς γραπτή αναφορά.

Πνευματικά δικαιώματα © 2020

Η Pathways.org είναι ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός του νόμου [501(c)(3)]

Εισαγωγή στην Ανάπτυξη του Λόγου και της Ομιλίας

ΔΩΡΕΑΝ εργαλεία για την μεγιστοποίηση της παιδικής ανάπτυξης.

Η Pathways.org είναι ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός του νόμου [501(c)(3)]

Από **3** μηνών

- Πραγματοποιεί βλεμματική επαφή
- Πραγματοποιεί διαφορετικό κλάμα για διαφορετικά αιτήματα π.χ. άλλο κλάμα όταν πεινάει, άλλο όταν είναι κουρασμένο
- Μουρμουρίζει και χαμογελάει

- Στρέφει το κεφάλι προς ήχους και φωνές
- Παραμένει ήσυχο ή χαμογελάει σαν ανταπόκριση σε ήχους ή φωνές
- Εκδηλώνει ενδιαφέρον για πρόσωπα

Από **6** μηνών

- Αρχίζει να χρησιμοποιεί γλωσσικά σύμφωνα στο μπαμπάλισμά του, π.χ. «ντα, ντα, ντα»
- Χρησιμοποιεί διαφορετικών ειδών ήχους για να εκφραστεί συναισθηματικά
- Μπαμπάλιζει για να τραβήξει την προσοχή

- Ακούει και ανταποκρίνεται όταν του μιλάνε
- Αντιδράει σε ξαφνικούς ήχους και θορύβους
- Παρατηρεί αντικείμενα που παράγουν ήχους

Από **9** μηνών

- Μιμείται ήχους
- Χρησιμοποιεί αυξημένη ποικιλία ήχων και συνδυασμούς συλλαβών στο μπαμπάλισμα
- Ανταποκρίνεται και συμμετέχει στον τύπο της αμφίδρομης επικοινωνίας

- Αναγνωρίζει τον ήχο του ονόματός του
- Παρατηρεί γνώριμα αντικείμενα και ανθρώπους όταν κατονομάζονται
- Κατανοεί λεκτικές εντολές που συνοδεύονται με κινητική δράση

Από **12** μηνών

- Κάνει σωστή εννοιολογική χρήση στο «μαμά» «νταντά»
- Μιμείται λεκτικούς ήχους
- Το μπαμπάλισμα περιλαμβάνει ήχους και ρυθμούς ομιλίας

- Ανταποκρίνεται στο «όχι»
- Ανταποκρίνεται σε απλές οδηγίες π.χ. «Έλα εδώ»
- Παρατηρεί που κοιτάτε και που δείχνετε

Από **15** μηνών

- Πιθανών να χρησιμοποιεί 5-10 λέξεις
- Μιμείται απλές λέξεις και δράσεις
- Συνδυάζει ήχους με χειρονομίες

- Ακολουθεί απλές οδηγίες σε σταθερή βάση
- Δείχνει ενδιαφέρον για εικόνες
- Μπορεί να αναγνωρίσει 1-2 σημεία του σώματος όταν κατονομάζονται

Από **18** μηνών

- Επαναλαμβάνει λέξεις όταν πραγματοποιεί μία συζήτηση
- Ανταποκρίνεται σε ερωτήσεις
- Συνεχίζει να παράγει μπαμπάλισμα με την μορφή λόγου

- Δείχνει γνώριμα αντικείμενα και ανθρώπους σε φωτογραφίες
- Κατανοεί το «μέσα σε» και το «πάνω σε»
- Σε ερωτήσεις που απαντώνται με Ναι/Όχι, κουνάει το κεφάλι του/νεύμα

Από **21** μηνών

- Χρησιμοποιεί τουλάχιστον 50 λέξεις
- Μιμείται σε σταθερή βάση νέες λέξεις
- Ονοματίζει αντικείμενα και εικόνες

- Κατανοεί απλές αντωνυμίες (εμένα, εσένα, δικό μου)
- Αντιλαμβάνεται πολύ γρήγορα νέες λέξεις
- Αναγνωρίζει 3-5 σημεία του σώματος όταν κατονομάζονται

Από **24** μηνών

- Χρησιμοποιεί χειρονομίες και λέξεις κατά το συμβολικό παιχνίδι
- Αρχίζει να χρησιμοποιεί φράσεις με 2 λέξεις
- Χρησιμοποιεί απλές αντωνυμίες (εμένα, εσένα, δικό μου)

- Κατανοεί λέξεις που δηλώνουν κάποια δράση
- Πραγματοποιεί οδηγίες που αποτελούνται από 2 σκέλη που είναι σχετικά μεταξύ τους π.χ. «Σήκωσε το μπουφάν σου και φέρε το σε εμένα»
- Απολαμβάνει να ακούει ιστορίες

Από **30** μηνών

- Χρησιμοποιεί σε σταθερή βάση φράσεις με 2-3 λέξεις
- Χρησιμοποιεί το «μέσα σε» και το «πάνω σε»
- Τουλάχιστον το 50% του λόγου είναι κατανοητό από τον φροντιστή

- Πραγματοποιεί οδηγίες που αποτελούνται από 2 σκέλη που μπορεί να είναι και άσχετα μεταξύ τους π.χ. «Δώσε μου την μπάλα και πήγαινε να φέρεις το μπουφάν σου»
- Κατανοεί βασικά ουσιαστικά και αντωνυμίες
- Κατανοεί το «δικό μου» και το «δικό σου»

Από **36** μηνών

- Απαντάει σε ερωτήσεις «Τι» και «που»
- Χρησιμοποιεί πληθυντικό, π.χ. «σκυλιά»
- Το μεγαλύτερο μέρος της ομιλίας είναι κατανοητό από τον φροντιστή

- Κατανοεί τις περισσότερες απλές προτάσεις
- Απλή κατανόηση εννοιών συμπεριλαμβανομένου χρωμάτων, χώρου και χρόνου
- Κατανοεί ερωτήσεις τύπου «Γιατί»

* Εάν το μωρό σας γεννήθηκε πρόωρα, διορθώστε την ηλικία του όταν παρατηρείτε τα αναπτυξιακά ορόσημα.

Παρακαλώ επισκεφτείτε το www.Pathways.org για να βρείτε περισσότερες ΔΩΡΕΑΝ πηγές σχετικά με την παιδική ανάπτυξη.